

BOGDONJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 11.

V Četertik 14. Sušca.

1850.

Iz časnega in večnega kolednika.

Ob nekim dnevu je Herod v kraljevi slovesni obleki s svojiga sedeža govoril k ljudstvu. Prilivovavno ljudstvo začne vpiti: „Božji, in ne človešk glas!“ Kar udaril ga je angel Gospodov, ker ni Bogu časti dal. Červi so ga vjedli, in umerlje.

Ako pa Bog prevzetniga kralja s takim strahovanjem obiskuje, kaj bo še le storil, če mu cel narod, ali saj veči del zmed njega čast odreče, in napuhljen sam na se zaupa? To se zve pri Izaii preroku, kjer je pisano: *Sodbo bo sodil Jehora rojenstra nad vsim prerzetnim in visokim; in nad vsim poriksanim, ter bo ponižano; in nad vsimi cedri Libanorimi, ki so visoki in ponosni, in nad vsimi hrasti Bašanorimi, in nad vsimi hribi visokimi, in nad vsimi visocinami zvisanimi; in nad slednjim visokim stolpam (turnam) in nad slehernim stermim zidam; in nad vsim brodorjem Tarzorim, in nad vsimi dragotnimi deli. In sklonjen bo ponos človeški, in ponižana prevzetnost moška; in relik je Jehora sam ob tistim dneru.*

Če je neki visocih stolpov in stermih zidov in Bašanovih hrastov tudi med nami? Le eden je, ki vidi človekovo serce in v njegove misli, večsi pa vender znotranji napuh skoz usta udari, ali pa se prodaja v človeških djanjih.

Sen-Pavlova cerkev v Frankobrodu ob Majni je mende lepa cerkev, in ko bi tudi lepa ne bila, je pomljiva, ker so se ondi gori nar umniši možje iz vse Nemčije (in še kej iz ne-Nemčije) rajneiga leta 1848 snišli, nemški narod povelicit, zjačit, zedinil in osrečit. To je bilo lepo opravilo in visok poklic, je tudi verh tega lep tolar verglo, pa je bila tudi težavna naloga, če ne, bi ne bili spret-naste spretnosti tje gori zagnali. De ti bo kej težavno težavniga, needino ljudstvo ediniti, in nezadovoljno zadovoljevati, se utegneš sam prepričati, ako v kaki deržini razderti mir jameš poravnovati. Ravno, ker je zedinovanje in zveličevanje narodov zlo težavna reč, se to delo drugači (sicer) pri keršanskih in nekeršanskih narodih s poniževanjem pred Bogam začinja, de se v slovesni službi božji blagoslova od zgoraj k imenitnemu delu prosi, pom-

niši Davidovih besed: Ako Gospod ne razzida hiše, delavci zastonj zidajo. Res so nekteri v Frankobrodu tako želeli, večidel njih je pa mislilo: To reč bomo že tudi brez Boga doprinesli, moliti zdaj ne utegnemo. Tedaj so z jesiharskim kričanjem in lagoonem zidali in tesali let in dan, in še dle, bilo jih je šest sto mož. Ko je pa poslopje izdelano bilo, ni nikomur dišalo, v njem stanovati, in uni, ki so mu ključce ponujali, jih ni hotel. Rada se sumljiva misel vmuzne, de Bog v njih delu ni imel deleza, ker mu niso časti dali, in en del zbornikov de se pristje primerjati visokim stolpam in stermim zidovam, nad kterimi je Gospod sodbo sodil.

Rečenih besed preroka tudi skoraj ne morem iz glave izbiti, ko berem, kako naša gospóda učenciki po deželi Gospoda ljudskiga učnika Jezusa Kristusa mojstrujejo, ali kedar vidim, koliko si v cerkvi prizadevajo, de bi jih kdo ne imel za tercjale, in kako se varjejo, de bi kdo ne mislil, de menijo Bogu čast dati. Zmiram se mi dozdeva, ko bi se vihar bližal, kteri cedre na Libanu in hraste na Bašanu lomasti.

Tudi mi pri unih besedah v misel silijo večji in manjši deržavni služabniki, kteri so toliko pokorno ponižni do vikših v službi, in toliko nesterpljivi in neobtesani do prostiga kmeta in uboziga dni-narja; pred ktere se ne sme noben revčik v stergani srajci in bos prikazati, vender pa v „schlaf-rocku“ in brez prižgane sveče prisego sprejmejo: kteri obiskanja s tanko vestjo povernejo, svojimu Gospodu in Bogu se pa samo enkrat v cerkvi z dolgočasnim zdéhanjem pokažejo — namreč ob godu deržavniga poglavarja. Strah me je v moji priprostosti, de bi ne bili ti Tarzove barke, ktere bo Gospod v viharji razsul.

Kakor Herodov zgled kaže, veljajo te besede tudi tistim, ki na prestolih sedé, in ljudstva vladajo. Gorje vladavcu, kteri v ponižnosti ne spozna, de iz božje milosti vlada! Bog ga bo zapustil, in ne bo našel podpore pri svojim ljudstvu. In gorje zaslepljenimu ljudstvu, ktero od vladavca iz božje milosti nič noče vediti! Namesto božje blagodarne milosti ga bo božja šiba obiskovala.

Šolske reči.

V zgljed in posnemo.

Vsak dober učitelj, kterimu je prid njemu izročene mladosti v resnici mar, z veseljem sliši in bere od dobrih šol, si jih v izgled vzame in posnemati perzadeva. Takó so, hvala Bogú! že nekatere šolske slovesnosti, ki so v „Novicah“, „Slovenii“ in v „Zg. Dan.“ perpovedovane bile, marsiktere g. šolnike in druge prijatelje šol spodbudile in kenacimu perzadevaju za šolo vnele. Zavolj tega prepričanja in zaupanja nekatere posneme vredne šole in šolske skušnje v pričujočim dopisu oméniti hočem.

Že v „Slovenii“ lanskiga leta je bilo od nekterih Ljubljanskih šol veliko lepiga brati. Razveselilo nas je posebno, kakó si častitljive nune svoje učénke v vsih potrebnih in koristnih rečeh, in po zahtevi časa tudi v slovensini zbrilitati, in za časnost in večnost prav napeljevati perzadevajo. (Utegnilo bi dobro biti, ko bi kateri gospod v Ljubljani obravnavo te šole kej bolj natanko popisal.) — Prav lepo in vse posneme vredno je tudi, kar smo od šole v odgojivnici malih otrok brali. Zató iz 1. lista letšnjiga tečaja „Slovenije“, v kterim je veliko spraševanje oménjeno, ki so ga 28. Grudna 1849 ondi imeli, tukej sledeče povzamem: „Po molitvi so otročiči naj prvo zapeli pesem na cesarja po nemško in slovensko. Potem so zlogovali iz pameti in tako lepo pravila posebno v slovenskim jeziku per vsaki besedici razlagovali, de je bilo veselje poslušati. Povéstice so brez spodtikleja v dveh dvogovorih „Bratec in sestra“ pripovedovali. Potem sta bila poklicana en fantič in ena prav majhna deklica. Fantič je po nemško rajtal, deklica pa po slovensko. Zdaj pride kersanski nauk na versto; tudi tu so se otročiči kaj dobro odrezali. Na zadnje so se tri slovenske pesmice zapeli: „Veselite“, „zavljenje“ in „pomladansko“. Prav lepo so jo peli, obljubim, de se od takó malih otročičev več tirjati ne more. Kdor je zraven bil, se je gotovo čuditi moral, de se otroci od 4 do 7 let toliko naučiti zamorejo. Vidili smo per gosp. Pfeiferja, učeniku v odgojivnici, de je njegovo narveči veselje, se z otroci pečati, de ga otroci radi imajo in torej tudi radi vbogajo. De bi vsi učéniki spoznali, de ljubezen do otrok več k učenju perpomore, kakor pa tanno oko in osabnost in gosp. Pfeiferja posnemali! Obljubimo, de so bili otroci bolj mirni in de so več znali, kakor pa tam, kjer gospod učenik družiga ne zna, kakor renčati. Na zadnje so bili vsi otročiči obilno obdarovani. Slava milim podpórnikom in podpórnicom, ki to lepo napravo takó močno podpirajo!“ — Veliko lepiga, podbudljiviga, hvale in posneme vredniga so nam povedale tudi „Novice“ od Ulimske šole na Štajarskim; pa ker se „Novice“ med našim ljudstvom mende še nar bolj bere, bi bilo to obilniši dopovedovati nepotrebno. V pričujočim listu le nekatere dobre šole v Terstu in blizo Tersta zdaj se v misel vzeti želim.

Neki gospod, ki je to leto nekatere šole v Terstu in v okolici mesta obiskal, tako piše in perpoveduje: „Bil sim v štírih dekliskih učivnicah. Deklički, ki so se le létas v šolo hoditi začeli, so nekteri že čedno brali. Vadijo se plésti (štrikati) tudi mali deklíki; vidil sim od njih zdelane nogovice, rokavice, kapice, zimske jopice, in per večih tudi nekaj stikarije. O kakó dobro bi bilo, sim si mislil, ko bi se tudi po kmetih deklice njih stanu permérjenih del in potrebnih reči tako vadile. Per tem obiskovanju sim prav spoznal, kako dobro bi bilo, kjer

je le mogoče, šolo za dekleta posebej napraviti, in jih po dobrih učenicah oskerbovati. Ljubeznjivo obnašanje učenic in gosp. kateheta mi je zlo zlo dopadlo. V eno teh šol sim peršel, ko so deklice ravno molile, in takó lepo molile, de sim se prav začudil: koj iz molitve otrok sim sklenil, de morejo posebno dobro učénico imeti, česar sim se tudi kmalo iz njene obnaše prepričal. Ko bi pač gospodje kateheti in drugi učitelji bolj z ljubeznijo učili, koliko več bi zda njih nauki, bi se otrokam globokeje v serce vtisnili, pa tudi veči spoštevanje in ljubezen otrok učénikom perdobili! V neki teh šol so nekatere deklice posebno lepo in po govorniško pergodbice iz glave perpovedovale; dve ste tudi prav lepo zapele. — Tudi zunej Tersta sim bil v neki soli, v ktero hodi okoli 90 otrok v dveh oddelih: zjutrenji berejo Berilo, Evangeli, pišejo in računijo (rajtajo); popoldanski pa so novinci, ki se čerke spoznavati, zlogovati, brati i. t. d. vadijo; tudi letšnjih so nekteri že brali. Ko sim učénika vprašal, kako otrokam do branja veselje dela, mi je povedal, de je nalaš tri „Vedeže“ oskerbel, de jih tistim otrokam, kteri se med tednam nar pridniši učé, čez nedeljo brati daje. Otroci se nu toliko raji učé, de bi „Vedeža“ dobili; vsak pa potem saj eno povéstico iz posojeniga lista, ko ga nazaj pernese, povedati mora. To mi je dopadlo: otrok z veseljem na „Vedeža“ čaka, ga z veseljem bere, in se z veseljem učí. Bog daj, de bi dosti tacih učiteljev bilo! Prav je, de otroci tudi doma razun šolskih bukev še kej mikavniga in koristniga brati imajo. Kako težko pa mi je bilo, ko sim v svojim domačim kraji v nekterih šolah, ktere se še clo med boljši štejejo, mnogoverstne otroke vkupej vidil, zmed kterih eni Berilo, drugi Male povesti, spet drugi iz Abecednice berejo! Kako je mogoče, de bi otroci, ko jih je nekaj zmiram brez dela, per miru bili! Ni čuda, de v take šole radi ne hodijo, in se slabo učijo. Ni čuda, de mora učitelj, namesti učiti, pol časa z vpi-tjem, zmerjanjem, tepenjem zgubiti. Koliko boljši bi bilo za otroke, jih po njih znanji razdeliti, in vsak oddel posebej učiti! Otroci bodo, le enkrat na dan, raji v šolo hodili, bolj pazno poslušali, se naukov ravno njim permérjenih pridniši učili in še doma per delu lahko več pomagali: učitelj bo lepi red in mir ložeji ohranil, in torej nemoten bolj s pridam učil: starsi, ko bodo per otrocih več sadu šolskiga podučénja spoznali, jih bodo tudi raji v šolo pošiljali. — Bil sim tudi v nekim družim kraji blizo Tersta v vsakdanji in nedeljski šoli, kjer sim šolarje in šolarce zlo pridne in vbogljive spoznal; tudi sim jih pesmici: „Srečni šolar“ (iz Drobtine za novo leto 1849) in „Sim v šola hodila“ (rajuciga gosp. Stanica) zapeti slišal. V ondašnje nedeljsko šolo hodi k fantinam in dekletam župan gledat, če pridejo vsi ali ne: če kdo brez praviga zadržka ali brez silne potrebe iz šole zastane, je od srenjskiga župana pokaran, in nekaj plačati mora. Pa tudi tacih fantinov in deklet, kteri po starosti k obiskovanju šole več niso zavezani, še veliko v nedeljsko šolo hodi, kar je gotovo prav dobro in lepo.“

Ta spodbudljivi dopis očitno naznanimo iz tega namena in s tem vošilam, naj bi si gospodje učitelji po zadevah in potrebah njim izročene šolske mladosti v njen prid enako perzadjali in en ali drug pogrešek popraviti iskali. Koliko bi to v zboljšanje ljudskih šol pomagalo, ko bi si tako vzajemno svoje točne skušnje na znanje dajali, in kar bi kdo iz tacih dopisov za svojo šolo dobriga in potrebniga spoznal, vpeljevati skerbeli! Zatorej želim in prosimo,

naj bi nam gospodje učitelji ali drugi perjatli šol tudi iz drugih slovenskih krajev enake šolske reči in skušnje na znanje dajali. Ne bojte se, ako bi zavolj tega tudi kakšne zoperne besede prenesti ali preslišati imeli. Saj veste, de vsaka dobra reč posebno veliko sovražnikov ima; na zadnje pa vender le resnica in pravica premaga. Vsi pridni učitelji in pravi perjatli mladosti Vam bodo za to hvaležni. Če Vas tudi kdo iz zavida ali v zagrinjalo svoje nemarnosti, po kateri sam nič storiti noče, zavolj tega potem zasramuje, ali Vam le samopridnost ali častiželjnost podtikuje, naj Vas to nikar ne ostrasi. Dobri namen, ki ga per tem imate, in lastno prepričanje, de s tem le v resnični blagor človeštva po volji božji perpomoči išete, Vam bodi v tolažbo, spodbudo in poterjenje!

Razgled po kersanskim svetu.

Zagreb. Na Hervaškim in zlasti v Zagrebu se je nekaj časa sem veliko nespoštovanje do Bogu posvečenih dni kazalo, de se je pred, in še med službo božjo na očitnih krajih prodajalo, se sejmi ob nedeljah in praznikih deržali, in sicer tako silno, de so se že očitni listi ali dnevnikarji nad tem obnašanjem hudovali; štacune so se, kakor ob delavnikih, odperte deržale, senó, žito in derva se prevaževale itd. Nj. milost g. J. Havlik, Zagrebski škof, je po svoji dolžnosti slavno bansko svetovavstvo prosil, de naj to hudobijo, ki dan na dan raste, s primernimi naredbami ustavi in tečno poskerbeti blagovoli, de se v prihodnje gledé Bogu posvečenih dni dane naredbe, ktere so še zmiram v veljavnosti, na tanko spolnujejo.

Slavno bansko svetovavstvo je v prošnjo skerbniga vikšiga pastirja dovolilo, in obljubilo temu primerne naredbe napraviti. In kateri pravi kristjan bi se tega ne veselil? Vender se Südsl. Zeitung, ki hoče, kakor svitliga bana, tako tudi mil. škofa in slavno bansko svetovavstvo „mores (t. j. non mores) učiti“, čez to močno huduje, katolsko vero z imenam „Exstaats-kirche“ zasmehuje, s škofam in z banskim svetovavstvom tako zaničljivo norčuje, de mora vsako katolsko seree zaboleti.

— Postne pridige se deržé v Zagrebu vsak dan popoldne, razun pondeljka, po različnih cerkvah; v sredo in četertik po nemško, vse druge dni po domače. Pridigarji so en korar, en pater, in šest drugih duhovnov.

Berno. Katolsko društvo ondi ima že 6000 udov, in se množi dan na dan. Napravilo je nedeljsko šolo za rokodelske delavce, in bo svoje djanje razglasovalo v škofijskim časniku, ki bo izhajal v českim in nemškim jeziku. — Bernski glavni katolski zbor (katolička jednota) ima že 36 podružnic. Poslednja, Novovaška se je oglasila z 229 udi.

— Cesar so Bernskimu prečastitljivimu škofu zavoljo njih zaslug za cerkev in deržave podelili čast skrivniga svetovavca. — Za vojaštvo so v svetim postnim času v Bernu v treh jezicih pridige: v moravskim, nemškim in laškim.

Hlas jednoty katolicke v Bernu piše: Med katolskimi učenci v Würtembergu se je zbudila družba, ktera se zavezuje, katolski veri na roko delati, in vse dolžnosti v šoli, v cerkvi in doma v duhu katolske cerkve opravljati, in se kratko nikar ne vdeleževati prizadevanj, ki zoper cerkev in deržavo merijo. Ti blagosereni učenci so tolikanj več vse pohvale vredni, ker je celo sama ondašnja vlada vsak čas proticerkvene prizadevanja podperala. — Kersanski učenci zamorejo mladosti nezrečeno veliko dobriga storiti! Iskrica dobriga nauka, ktera učniku iz serea šine, se mladosti glo-

boko v seree prime, in velikrat celo življenje ne ugasne. Kako oyster pa de bo odgovor pred sodnikam tistim, ki ljubo mladost na krive pota zapeljujejo, sam Bog vé, kateri je zažugal: „Gorje človeku, od kteriga pohujšanje pride!“

Iz Prage. „Blahovest“ piše: Cesar smo davno želeli, se je poslednjič zgodilo: v slavo našiga vesoljniga namestnika (general-vikara) p. n. gosp. F. W. Tippmanna, posvečeniga škofa Pražanskiga, se je Pražansko duhovstvo k prvimu posvetovanju (konferencii) snišlo. In tako, bodi Bogu hvala! je načeta stopnja, od ktere se je željenih nasledkov nadjati. Zbiraljše je bilo dosti številno, snutki (predmeti) pa, od kterih se je govorilo, vredni vestniga pretehtovanja. Nar popred se je ozerlo zbiraljše na stan in potrebe sv. cerkve, na ktere bi moglo duhovstvo zlasti sedanji čas skerbno gledati. Mlačnost in onémarnost v veri in neredko se očitno nasprotje, in vidno sovraštvo proti nji: to so vredni in bolezní našiga stoletja zlasti v velikih mestih, de memo gremo, vzmagajoča samopašnost in razujzdanost v zaderžanji. Beseda božja in spodbudno življenje duhovstva, vdeležje milosti Gospodove: to so pomočki in zdravila zoper te nevarne pesanja in bolezní. Po odkazu g. vesoljniga namestnika se je naj pred pomenkovalo od snutkov in načinov, na ktere bi se moglo gledati pri shodnih govorih. Na to so se ozerli na skerbljivo deljenje svetost (sv. zakramentov), zlasti pa se je govorilo od imenitosti sv. spovedi, in dolžne gorečnosti, ktero morajo duhovni v spovednici razodevati. — Tudi šole niso pozabili. Spomnilo se je, v čem naj bodo duhovni predstojniki prebivavcam (farmanam), in kako je njih dolžnost, z lepim zgledam, s prijaznostjo do sleherniga, z dobrovoljnostjo, z usmiljenjem in dobrotnostjo na znanje dajati, de so pravi učeniki in služabniki ljubezni Zveličarjeve. — De se sem ter tje slišijo glasi zavoljo vse presilne tako imenovane šole; tudi na to se je ogledalo. Poslednjič se je pretresovalo zastran pomočkov k oživljenju praviga duha v duhovstvu in ljudstvu. Vsi so enoglasno priterdili k predlogu, de naj se napravijo posvetvanja duhovske, ne samo v Pragi, ampak po celi vikšji škofii, potem duhovne vaje (exercicije) za duhovstvo in ljudstvo, združevanje katolskih bratovšin (jednot), razširjanje primernih katolskih spisov. Poslednjič je celo zbiraljše vesoljniga namestnika poprosilo, de bi v imenu duhovstva željo zastran zasedenja prazniga nadškofovskiga sedeža na znanje dal. To je obseg perviga Pražanskiga posvetvanja. Bog daj, de bi v kratkim od družiga, in čim deljs tim veselsih naznanil zamogli razglasovati.

Iz Ogrov. Novi pervak (primas) ogerski g. J. Scitovsky je v začetku uniga mesca obiskal Pešt in Budin, in je zopet pokazal, de bo zvest pastir ljudstva Gospodoviga. Prosta pobožnost, gorko usmiljenje in delavna ljubezin so ga spremljale po cerkvah, po bolnišnicah, solah in samostanih. Nova cerkev Marije Device v Budinu, izdelana na mestu razstreljene kapelice sv. Leopolda, h kateri je goreči pastir spodbudnik in 15.000 gold. daroval, ostane lep spomink tega njegoviga obiskanja. — Tudi je v svojim pastirskim listu za post duhovnim odkril madeze in pege, s kterimi so se bili oskrunili, in jih povabil, se krogama zbirati, očitne molitve imeti in se oprati po vredni prejemi svetih zakramentov, de bi tako duhovni zdravniki sami sebe ozdravili in potem v ozdravljanji drugih srečniši bili.

Nemško. Bivši pridigar tajekatolske zbrozge v Draždjanih Dr. Edvin Bauer je svojo slepijo spoznal, ter se skesan vernil v katolsko cerkev.

Monakov. Novi ajdje, tajekatoliki so tako brezbožni, de tudi protestantje nočejo z njimi nič imeti

opraviti, njih kersta ne spoznajo, in prepovedujejo jih za kume (botre) jemati.

Prusko. Več srenj je svoje vošila deželniemu poglavarstvu pismeno razodelo, v katerih se med drugimi glasi sledeče: Me želimo, da bi v naši domovini kersanstvo ko doslej, tudi še v prihodnje podloga vseh državnih naprav ostalo. Me nočemo nobenih drugih ljudskih šol, ko le take, v katerih se kersanska mladost v veri cerkve, h kateri se spoznava, podučuje in izreduje. Me želimo, da bi se na spolnovanje nedelje oestro gledalo, da bi kersansko ljudstvo nedelje in praznike brez spodtike in overanja od posameznih obhajati zamoglo. V resnici hvale vredno tako obnašanje.

Serbsko. Novice iz Arada pišejo, da so se štirje patrijarhi izhodne cerkve slovesno vperli zoper napravo noviga patrijarškiga stola na Serbskim, namreč: Carji-graški, Antijohijski, Aleksandrijski in Jeruzalemski. „Hlas“, to povedši, opomni, kako močno je želeti, da naj bi si katolčanje na vso moč prizadevali, nezedinjene Slovane k edinosti sv. cerkve nakloniti, in svetuje, da po zgledu francozovskih in angleških katolčanov naredimo bratovščino ali družbo, ktera bi skupne molitve opravljala za zedinjenje Slovanov v katolski veri. To bi bila prva stopnja k boljši prihodnosti. Francoske in angleške v ta namen napravljene družbe so že lep sad rodile. K taki bratovščini sta že tudi dva česka lista opomnila. — To bi bila res lepa reč; in mende ga ni duhovna, kateri bi k takimu zboru ne pristopil, — koliko pa še drugih. Obljubo imamo od Gospoda, da pride čas, ko se bodo razkropljene ovce zedinile v katolskim ovčnjaku; ne vemo, kje je še tisti čas; to pa vemo, da ga z molitvijo zamoremo zlo pospešiti. Je pa 80 milijon Slovanov; 54 milijonov izhodniga spoznanja, 3 mil. zedinjenih Grekov, 20 mil. rimskih katolčanov, 1 in pol mil. protestantov, 800.000 mohamedanov ali Turkov.

Francozovsko. Cerkevni zbor v Avignonu lani je sklenil, da naj bi se neomadežano spočetje presvete Marije Device za člen sv. vere razglasilo.

Pariški nadškof so imeli 15. februarja v cerkvi sv. Lorenca večerno opravilo in potem so spremljevani od fajmoštra te cerkve obiskali delavnice njene okolice. Sosebno so visokimu pastirju delovci in ubogi na sercu. 23. min. mesca so govorili v Velikim Caillonu čez eno uro zbrani množici od več ko 25.000 delovcev. Drugi dan so imeli tri govore večidel pred delovci in vojaki. Od tod so se podali v Mariino cerkev slovesno opravilo obhajati, popoldan pa spet v Veliki Caillon, kjer so kersanski nauk imeli. Veliko moč ima beseda taciga moža in posebn blagoslov spremlja njegove dela.

Laško. Sv. Oče obhodijo vsak dan nekatere cerkve v Neapelnu. Undan naleté pri takim obiskovanju na duhovna, ki je šel s s. zakramenti od bolnika. Papež so šli peš za njim, ga spremili do farne cerkve, in so ondi v sredi družiga ljudstva blagoslov prejeli, in po tem dalje šli.

Farli. Očetje družbe Jezusove so na prošnje mnogih staršev, ki želé kersansko izrejo svojim otrokam, šole začeli, in imajo vse učilnice od začetka do konca modroslovja v svojih rokah. Njih stolno cerkev obiskuje truma ljudi vseh stanov. — Tudi v Loretu je „collegium illyricum-Picenum“, svoje dni tako imenovano, zopet vsled naredbe sv. Očeta odpert.

Sicilija. Palermitanski viksi škof je razposlal pastirsk list zoper počenjanje Anglezov, kateri, kakor po Laškim sploh, tudi v Sicilli pod plajšem razširjanja biblije (popačenih sv. pisem) vsiljujejo sovraštvo in nazavidnost proti katolski cerkvi.

Iz Dunaja. Neki Dunajski fabrikant je oznanil, da hoče v svojo fabriko na delo jemati tudi 10 ali 12-letne deklice. Občni Dunajski svet, to slišati, je sklenil, da taciga pačenja otrok v naj mečji starosti ne bo terpel, ker ravno s tem na Angleškim nar groznejši berastvo raste. Opomnil je precej vrade, da taki otroci so zavezani v šolo hoditi. To je zares kersanska misel! — Kar glediše tiče, bode mende v kratkim zapoved razglašena, po kateri je na glediših vse prepovedano, kar koli vero pristuduje in znižuje. Tega je v resnici zlo potreba, zakaj nekatere glediša so poslednji čas v svoji pekleni nesramnosti tako deleč zašle, da so celo duhovne v svojih igrah predstavljale in jim naj gabniši oddelke odmenjevale.

Na Dunaji prebiva 450.000 katolčanov, pa, se bere v Dunajskih cerkvenih novinah, ktere se pač hvalno, krepko in očitno za blagor cerkve potegujejo, berž ko ne se motimo za 50.000 ljudi, ako pravimo, da jih o Velikonočnim času 100.000 sv. zakramente prejme. Motimo se, ker so nas zagotovili, da se jih v letu 1849 ni 50.000 tej cerkveni zapovdi podverglo. Pa naj bo, 100.000 jih dopolni, kar jim cerkev, kar jim vest vleva in po komur duša tako zlo hrepeni, kje pa je drugih 350.000? Bog hotel, da bi drugod ravno taka ne bila! — V Madridu se katolska cerkev v glediše prenareja, in tako se jim mudi, da celo ob nedeljah počitka nimajo! Se je tedej mar čuditi, ako se jih toliko preveriti in zapeljati da in sovražniki katolske cerkve bogato žetev imajo? — Pri vsim tem je pa veselo čuti, da tudi marsikdo svoje zmote spozna in se v njeno naročje verne. Tako je unidan v Genui nemška protestantska gospa A. L. v katolsko cerkev prestopila. V bolnišnici Pammatoe so neki mladenca iz Norveгна, Petra Farstard, pregovorili, podobo presvete divice Marije večkrat poljubiti. Mladeneč spolni to z vidnim veseljem, ker, pravi, to me ne stori še katolčana. Med tem so v več samostanih zanj molili. Kmalo poprosi katolskiga duhovna, ki ga je v veri podučeval. — V Konstancu se je sestra Ficklerjeva, Rongetoviga misijonarja, ki jo je bil preveril, vernila pod obrambo katolske cerkve, v ktero so unidan tudi v Ljubljanskih bolnišnicah štirje protestantski vojaki stopili. — Serce pa se pravinu kristjanu veselja širi, ko bere, kako obilin sad misijoni v severnih nemških deželah obrodé in kako lep se nam še obeta. Malo jih je sicer, ki bi se temu sv. opravilu posvetili; saj jih je časa vihar po vsim svetu razkropil. Častiti škof Limburški je šest Redemtoristov poklical, ker želi po njih duha molitve in pokore vzbuditi. — V Oldenburgu so v tem oziru delavni Jezuiti. Desiravno je hud mraz, so vender prižnice teh marljivih pridigarjev vedno obdane od silno velike množice. Bilo je v srejni Löningen pričijočih petnajst spovednikov in vender so nekteri še le na večer zamogli pristopiti k mizi Gospodovi. Kako je to vse poprijelo in kako globoko jim je v serce seglo, kažejo krasni nasledki. Mnogo jih je zgubljeni mir serca zopet zadobilo, večletni sovražniki so si prijazno roke podali in se pobratili, krivično blago se je povernilo, hudobne in pogubljive razvade se opuščajo, v vsih so se blagi sklepi vzbudili in njih serca za vero, upanje in ljubezen vnele. Koliko izda beseda o pravim času in prav zglasovana! Lomite tudi nam otrocičem kruha, po katerim tako zlo hrepenimo.

Legar v Ljubljani še zdej med vojaki ni pojenjal. Zmed duhovni nam je vzel 28. p. m. gosp. Janeza Penko-ta, kateri je sam bolehin bolnin bil v podporo in tolažbo tako dolgo, da je sam oncmogel. Rojen je bil l. 1814 in v duhovski stan je stopil l. 1845.